

PROSTORNI ODNOSI I JEZIČNI RAZVOJ U DJECE OŠTEĆENA SLUHA I DJECE S GOVORNO JEZIČNIM TEŠKOĆAMA

SILVANA BILONIĆ MILOŠEVIĆ, BOŠKA MUNIVRANA
Poliklinika SUVAG, Zagreb, Hrvatska

UVOD:

"...Hipoteza o specijalizaciji oblika (parijetalna hipoteza) predviđa da je obrada jezičnih informacija (gramatička kompetencija) predstavljena u dijelu mozga čija je primarna funkcija predstavljati shemu tijela, odnosno obrađivati prostorne strukture, posebice u odnosu prema vlastitom tijelu. To je direktni izomorfizam između prostornog i gramatičkog znanja." (Deane,1992. prema Mildner 2003.)

Desna hemisfera, odgovorna za prostorno djelovanje i obradu globalnih informacija, povezana je i s neverbalnim sporazumijevanjem kao što su izrazi lica, govor tijela i intonacija govora.

"...Hipoteza gramatike prostora traži u prostoru osnovu svake komunikacije. Događaji u prostoru imaju iste elemente koji postoje i u gramatici verbalnog jezika. Između taksije jednostaničnih bića, koja je komunikacija u prostoru, do mišljenja i govora, koje je djelovanje u zamišljenom prostoru, postoji neprekinuti kontinuitet. Istovjetnost gramatike omogućuje prijelaz iz gramatike događaja u gramatiku govora." (M. Pansini)

CILJ ISPITIVANJA:

Cilj ispitivanja je bio ispitati postoji li razlika u uspješnosti obrade jezičnog materijala, koji opisuje prostorne odnose, između djece oštećena sluha i djece s govorno jezičnim teškoćama.

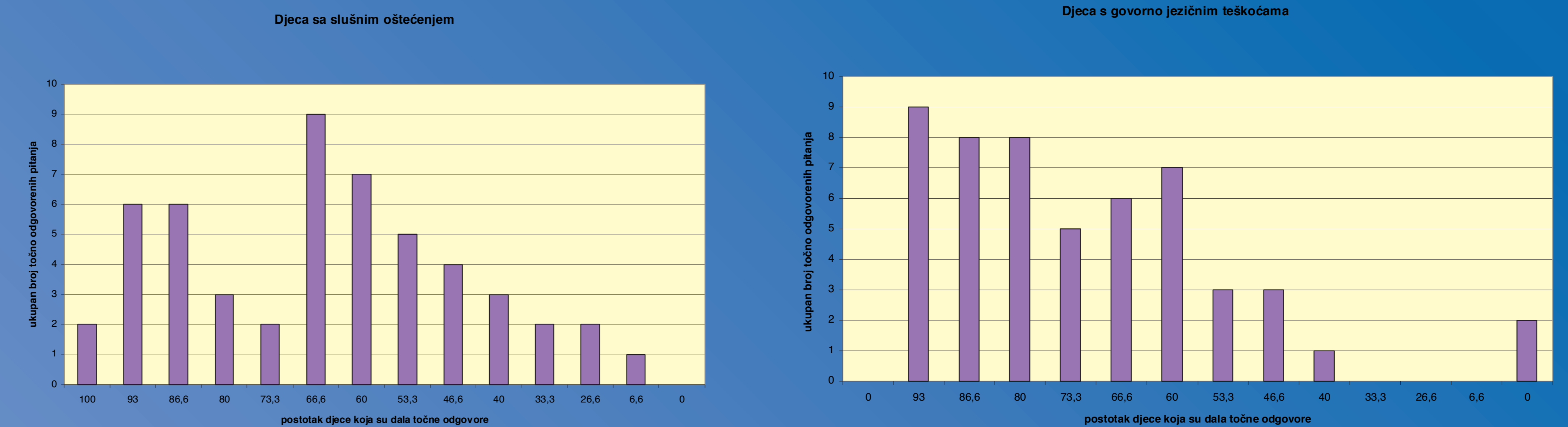
METODA ISPITIVANJA:

Ispitni materijal su bila pedeset i dva (52) zadatka. Svaki zadatak bio je sastavljen od jedne slike i tri odgovora, od kojih je samo jedan točan. Ispitanik je trebao, promotivši sliku, reći koji je odgovor točan.

ISPITANICI:

Ispitanici su bili djeca sa slušnim oštećenjem i djeca sa govorno jezičnim teškoćama kronološke dobi od 10 i 11 godina. U obje skupine je bilo po petnaest (15) djece. Svi su polaznici OŠ "SUVAG" i pohađaju slušno-govornu rehabilitaciju.

REZULTATI:

Analizirali smo koliko je ukupno bilo odgovora na pojedinom zadatku. Raspon točnih odgovora, kod djece sa slušnim oštećenjem, bio je od 100% do 6,6%. Što znači da su na pojedinim zadacima (ukupno 2) svi ispitanici dali točne odgovore, odnosno da je na nekim zadacima (ukupno 1) samo jedan ispitanik dao točan odgovor.

U grupi djece s govorno jezičnim teškoćama raspon točnih odgovora bio je od 93% do 0%, što znači da ni na jednom zadatku nisu uspjeli svi dati točne odgovore, odnosno da na pojedinim zadacima nitko nije dao točan odgovor.

U grupi djece sa slušnim oštećenjem ukupan broj točnih odgovora na pojedinim zadacima bio je relativno jednako raspoređen duž cijele skale, dok je kod djece s govorno jezičnim teškoćama više točnih odgovora bilo iznad 50%.

ZAKLJUČAK:

Iako su i jedna i druga skupina djece pokazala odstupanje u usvojenosti i razumijevanju prostornih odnosa i prostornih komponenti u jeziku, iz podataka je vidljivo da su djeca s govorno jezičnim teškoćama uspješnija u razumijevanju prostornih odnosa. Taj podatak nam otvara daljnja pitanja o čimbenicima koji dovode do tih odstupanja.

REFERENCE:

S. Bečaj-Debeljuh, *Slikom do pojma i hrvatske riječi*, Radna knjiga I i II dio, Graphis Zagreb 1998.

LJ. Borković, *Neuro-psiho-lingvistička osnova slušanja, mišljenja i govora: (temelji verbotonalne teorije)*, Hrvatska verbotonalna udruga, Zagreb 2004.

V.Mildner, *Govor između lijeve i desne hemisfere*, IPC grupa, Zagreb 2003.

M. Cristina Rinaldi, Luigi Pizzamiglio, *When space merges into language*, *Neuropsychologia* 44 (2006) 556-565